

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

G. Gula.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

vidiam, & meum est, quod habes. Talis enim dicere potest cum Davide Psal. 138. *Particeps ego sum, omnium timentium te, & custodientium mandata tua.*

VII. Perpendat gravitatem hujus morbi ex difficultate curandi, quam tres gravissimi Doctores seqq. sententiis indicârunt S. Greg. Quamvis per omne vitium, quod perpetratur, humano cordi antiqui hostis virus infunditur, in hoc tamen nequitia suâ tota viscera commovit serpens, & imprimendæ malitiæ pestem vomuit. D. Basilus. ait, tam fædum malum est, ut invidus ipse prodere non audeat, simulat propterea gaudium, & tacite secum rumpitur, ob quam causam nec medium, nec medicinam mali sui facile invenit. Cassianus denique ait, eum, quem vel semel peste sui veneni corruerit (invidia) penè dixerim carere remedio. Ipsa namque est lues, de qua singulariter dicitur per Prophetam: Ecce ego mittam vobis serpentes regulos, quibus non est incantatio, & mordebunt vos. Quis non exhorrescat ad horum auditum, & invidiam adhuc in semine suffocare studeat?

G. GULA.

223. **D**efinitur: *inordinatus, seu immoderatus appetitus, ususque cibi ac potus.* Hujus quinque modos seu gradus ex. D. Greg. assignat. S. Thom. 2.2. q. 148. a. 4. I. Quoad substantiam cibi ac potus, nimium lauta & exquisita appetendo. 2. quoad quantitatem, ultra naturæ ordinarium appetitum sumendo ac ingurgitando. 3. quoad qualitatem & excessivam præparationem, nimis delicata

delicata appetendo. 4. *quoad tempus*, nim. tempore indebito comedendo & bibendo, aut excessivè protrahendo ac multiplicando commessationes & potationes. 5. *quoad ipsam delectationem gustûs*, in ea sibi nimium complacendo, aut nimis avidè & impotenter vorando, potando &c. Gulæ ergò duæ sunt species seu filiæ: commessatio & potatio per excessivam frequentationem: & ebrietas ac crapula usque ad rationis privationem.

II. Gula, commessario, potatio ex genere suo peccatum solum veniale est, quia excessus in re aliàs indifferenti vel licita, non nisi venialis culpa est. Per accidens tamen peccatum gulæ mortale evadit multipliciter. I. ratione enormis excessûs & deformitatis contra virtutem Temperantiæ, quâ homo statum naturæ rationalis enormiter & horrendè deturbat; ut maximè, qui scienter & voluntariè se insarciunt & ingurgitant usque ad vomitum. 2. qui ex proposito comedunt & potant, ut vomant, & vomunt, ut rursus comedere & potare possint. Sanè ratione hujus enormis deformitatis gula & commessatio in S. Scriptura numerantur inter peccata mortalia. *Rom. 13. Galat. 5. 1. Petri 4. & in Epist. Judæ v. 12.* utique ratione gravis nocumenti Corporis, ut qui ob nimiam ingluviem sciens & advertens, vel advertere debens, graviter lædit valetudinem corporis; *nam propter crapulam multi perierunt. Eccl. 37. 3.* ratione gravis nocumenti animæ, ut cum quis advertens nimiam ingluvie delicatorum, sibi causari graves motus libidinosos cum periculo consensûs, se ineptum reddi

reddi ad functiones necessarias, aut executionem aliorum præceptorum &c. & universaliter omnes, quorum tota cura est in cultu ventris, quorum scilicet secundum Apost. *Deus venter est.* 4. ratione *præcepti specialis*, aut *positivi*, ut frangere jejunium: aut *naturalis*, ut comedere carnem humanam. Quod quidem etiam in extrema necessitate famis licere negant *Victoria*, *Valentia* & alii apud Laym. qui tamen cum aliis communius censent licere; quia licet aliqua absolute sint aliena à natura & ratione humana, ideoque lege naturali prohibita, tamen in extrema necessitate permixta sunt; ut abscindere membrum pro tuenda vita &c. ita etiam dicendum de comestione carnis humanæ, si habeatur jam mortua: nullo enim casu licebit ad hunc finem alium occidere.

III. Præcipuus hujus vitii excessus est Ebrietas, quæ definitur, *excessus voluntarius in potu inebriante, voluptatis gratiâ usque ad privationem, aut gravem perturbationem usus rationis.*

Dicitur I. *Excessus voluntarius*; per quod excluditur omnis ebrietas ex errore vel inadvertentia proveniens, adeoque involuntaria; ut contingit iis, qui ad satietatem naturæ bibentes, ex mera debilitate naturæ, vel potius malitia inebriantur? qui scilicet fortitudinem vini non norunt, aut alia de causa futuram ebrietatem prævidere, vel advertere non potuerunt. Tunc enim committitur peccatum ebrietatis, quando quis advertens periculum probabile imminens ebrietatis, esto primò post horam, vel cum in liberum aerem exeuntem secutura sit: nihil;

nihilominus libere potare pergit, bestia est, si etiam intendit.

Dicitur 2. *voluptatis gratia*. Ob alium enim finem honestum v. g. ad recuperandam sanitatem; vel dum ustio, aliave enormis medicina sustinenda est, licitum est forti haustu se inebriare: neque enim tunc absurdum judicat recta ratio ad breve tempus usu rationis destitui (quod etiam in somno accidit) ut reparata valetudine, munera rationis rectius præstentur. Addit Lessius l. 4. c. 3. dub. 4. etiam licitum fore se inebriare ad evadendam mortem intentatam, nisi propinanti respondeas; sed aperte repugnat S. August. serm. 232. de tempore dicens: *Etiamsi ad hoc veniretur, ut sibi diceretur, aut bibas, aut morieris: melius erit, ut caro tua sobria occideretur, quam per ebrietatem anima moreretur.*

Dicitur 3. *usque ad privationem usus rationis*, quod si enim stante usu rationis sufficiente, solum phantasia non nihil turbata sit, etiamsi lingua titubet, pedes vacillent, oculi duplicata aspiciant, fenestræ circumagi videantur, imperfecta erit ebrietas, & peccatum veniale de gravioribus, si deliberatè fiat.

Dicitur 4. *vel gravem perturbationem rationis*; ut nimirum homo amplius discernere inter bonum & malum, & actiones suas ordinarias saltem dirigere nequeat (nam perficere non posse, etiam ex ebrietate imperfecta potest) cum certè ad ebrietatem perfectam & mortalem requiri non videatur, ut usum rationis omninò tollat, & planè brutum vel truncum efficiat. Pudendum est aliquorum
exem.

exemplum: eum, qui ebrietate, quasi sepultus jacet in platea, si se movere possit, ne super eum currus transeat, aut saltem signum dare, ut currus aliò divertat non esse perfectè & mortaliter ebrium. Nonne hoc etiam brutum facere possit? in quo ergo rationis usu talis differret à bruto?

Est ergo ebrietas perfectà peccatum mortale secundum communem & receptissimam doctrinam cum *D. Thoma 2. 2. q. 150. a. 2.* Certè *S. Script.* ad *Galat. 5. 1. Petri 4.* numerat inter peccata mortalia. Et Ratio est: quia gravis reverà deformitas est, & grande malum, ipsique Deo valde injurium, imaginem Dei ita deturpare, & abjectà rationis potestate, quàm nihil in homine præstantius, ad brutorum stupiditatem, solius voluptatis causâ, ultrò se abjicere. Cum igitur ebrietas per se intrinsecè mala sit, evidens sit, peccare mortaliter eos, qui alios jussu, suasu, propinationibus ad se inebriandum inducunt; unde & sancti Patres tales graviter reprehendunt, ita *Laym. l. 3. sect. 4. n. 6.*

Remedia contra Gulam & Ebrietatem.

224. I. **O** Stendat turpitudinem & gravitatem hujus vitii præcipuè si usque ad privationem usûs rationis ascendat: per illud enim fit homo deterior ipsis brutis, assimilatur stultis & amentibus, annumeratur idololatri, quorum Deus venter est.

II. Jubeat considerare damna, quæ ex hoc vitio nascuntur; quia ex *D. Gregorio & Innocentio* gula paradysum occlusit, primogenituram vendidit, suspendit pistorem, decollavit *S. Joannem Baptistam*,

Pars II.

S

tam,